

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2020-04-30

Diarienummer:
AMN-2020-00132

Handläggare:
Eva Hellstrand

Remissvar Validering - för kompetensförsörjning och livslångt lärande

- valideringsdelegationens slutbetänkande
SOU 2019:69

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

att avge yttrande till utbildningsdepartementet enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Uppsala kommun har getts möjlighet att svara på remissen Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande, ett slutbetänkande från valideringsdelegationen (SOU 2019:69). Arbetsmarknadsnämnden har fått i uppgift att besvara remissen. Arbetsmarknadsnämnden stödjer i huvudsak förslagen i remissen och välkomnar åtgärderna för att förbättra strukturen för arbete med validering på nationell, regional och lokal nivå. Nämnden ser dock en osäkerhet i de antaganden som görs angående finansiering av förslaget, vilket behöver bevakas.

Ärendet

Att validera inom vuxenutbildning, det vill säga kartlägga och bedöma en individs kunskaper för att om möjligt kunna förkorta studievägen kan bidra till samhällsekonomisk nytta. Det kan ge effektivare utbildningsinsatser och leda till snabbare etablering på arbetsmarknaden. För individen kan motivationen öka till att påbörja en ny utbildning. Förbättrade strukturer för validering är därmed i linje med nämndens uppdrag och något som välkomnas. Flera förslag i utredningen handlar just

om dessa förbättrade strukturer, till exempel tydliggörande av begreppet validering genom en utvecklad definition, förbättrat regelverk samt förslaget om nationellt råd med central placering under ansvarigt statsråd med uppgift att stödja och vara pådrivande i ett samordnat utvecklingsarbete. Även på regional nivå föreslås förstärkning av regionens roll gällande kompetensförsörjning som en grunduppgift i det regionala utvecklingsarbetet med förslagen möjlighet att ansöka om medel för att utveckla och etablera strukturer för validering på regional nivå.

När det gäller förslag som mer direkt hör samman med den kommunala nivån ser förvaltningen positivt på att kartläggning inför studier blir en skyldighet att erbjuda inom kommunal vuxenutbildning. I sammanhanget behöver samtidigt nämnas att många elever som söker en utbildning inte träffar en studie- och yrkesvägledare utan ansöker till utbildningen digitalt på egen hand. För de elever som väljer att träffa en vägledare i samband med ansökan sker kartläggningen med automatik. Av dessa skäl kommer troligen det nya kravet inte innebära någon större förändring för verksamheten jämfört med idag.

Förvaltningen har i stället identifierat följande förslag som värda att kommentera särskilt i remissen.

Förslag 11.3.2 - Skyldighet att erbjuda elever inom komvux och särvox validering

Medan kartläggning av elevens erfarenheter inför studier till stor del sker i den centrala vägledningen inom Utbildnings- och jobbcenter är validering en uppgift för utbildningsanordnarna. Förändringen i och med förslaget innebär att kraven på att genomföra validering stärks från att utbildningsanordnaren *kan* erbjuda validering till att utbildningsanordnaren *ska* genomföra validering. Kraven gäller samtliga kurser inom kommunal vuxenutbildning samt särskild utbildning för vuxna.

Som nämnts ser förvaltningen positivt på att valideringsarbetet stärks och att åtagandena på området skärps. Det finns dock stora svårigheter att beräkna den ekonomiska effekten av kommunernas skyldighet att erbjuda validering. De resonemang som förs i utredningen bygger på antaganden om sannolika utfall. Att validera inom vuxenutbildningen är komplext. Vuxna personer har i högsta grad olika erfarenheter och kompetenser, vilket kräver individuella anpassningar. I utredningen nämns samhällsekonomiska vinster i form av individers kortare utbildningstider och eventuellt minskat behov av försörjningsstöd samtidigt som kommunen kan få ökade merkostnader för anpassningar av elevers studieupplägg. Enligt utredningen gör merkostnaden för anpassningarna att kommunen totalt sett får något ökade kostnader.

Staten å sin sida förväntas enligt utredningen få minskade kostnader för studiebidrag. Enligt utredningen kan denna besparing för staten utgöra den ersättning för merkostnaden som kommunen enligt finansieringsprincipen bör få. (Principen om att inga obligatoriska uppgifter får ges till kommuner och regioner från staten utan att finansiering följer med.) Förvaltningen ser svårigheterna i de beräkningsantaganden som görs i utredningen och framhåller att de kommunalekonomiska effekterna behöver följas noga utifrån finansieringsprincipens innebörd.

Förslag 11.3.4 – Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

Om rektor ska kunna ge betyget E utan att valideringen följs av en prövning där betyget fastställs är det förstas viktigt att rektor är trygg med det betygsunderlag som redovisas från läraren. Här skulle nationella kriterier för bedömning kunna underlätta för lärare och rektorer i betygsättningen.

Beredning

Remissen har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Se ovan för resonemang om ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för barn/elever

Ökade möjligheter till validering bedöms gynna elever genom att stärka motivation och möjliggöra snabbare väg till arbetsmarknaden.

Konsekvenser för näringslivet

Ökade möjligheter till validering bedöms gynna näringslivet med fler individer som snabbare kan matchas mot efterfrågad kompetens.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse till nämnd 2020-04-30

Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande – svar på remiss av SOU 2019:69, 2020-04-30 (bifogas)

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Direktör

Arbetsmarknadsnämnden

Utbildningsdepartementet

Handläggare:
Eva Hellstrand

Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande - svar på remiss av SOU 2019:69

Sammanfattning

Uppsala kommun har getts möjlighet att svara på remissen Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande, ett slutbetänkande från valideringsdelegationen (SOU 2019:69). Arbetsmarknadsnämnden som är ansvarig för kommunens vuxenutbildning har fått i uppgift att besvara remissen.

Arbetsmarknadsnämnden ser i huvudsak positivt på förslagen i remissen. Förbättrade strukturer för validering är i linje med nämndens uppdrag att ge möjligheter för personer att få en kortare väg till arbetsmarknaden och även senare i livet få chans till vidareutbildning och karriärväxling. Ett par av förslagen i remissen önskar dock nämnden kommentera.

Förslag 11.3.2 - Skyldighet att erbjuda elever inom komvux och sårvox validering

Som nämnts ovan ser arbetsmarknadsnämnden positivt på att valideringsarbetet stärks och att åtagandena på nationell, regional och lokal nivå tydliggörs och skärps enligt förslaget. Det finns dock stora svårigheter att beräkna den ekonomiska effekten av förslaget om krav på att erbjuda validering. De resonemang som förs i utredningen bygger på antaganden om sannolika utfall och genomsnittliga kostnader i sammanhang där förutsättningarna i hög grad varierar. Att validera inom vuxenutbildningen är komplext. I utredningen nämns samhällsekonomiska vinster bland annat i form av individers kortare utbildningstider och eventuellt minskat behov av försörjningsstöd samtidigt som kommunen kan få ökade merkostnader för anpassningar av elevers studieupplägg efter valideringen. Arbetsmarknadsnämnden ser dock en osäkerhet i de beräkningsantaganden som görs i utredningen och framhåller att de kommunalekonomiska effekterna behöver följas noga utifrån finansieringsprincipens innebörd.

Förslag 11.3.4 – Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

Om rektor ska kunna ge betyget E utan att valideringen följs av en prövning där betyget fastställs är det förstås viktigt att rektor är trygg med det betygsunderlag som redovisas från läraren. Här skulle nationella kriterier för bedömning kunna underlätta för lärare och rektorer i betygsättningen.

Arbetsmarknadsnämnden

Mohamad Hassan
Ordförande

Lotta von Wowern
Sekreterare